

Az energiatudatosságra nevelés megjelenése a földrajz tankönyvekben

Jász Erzsébet, Tóth Tamás, Teperics Károly

Debreceni Egyetem, Debrecen
jaszerzsebet@gmail.com, tamas.toth1@gmail.com,
teperics.karoly@science.unideb.hu

A természettudományos oktatás egyik célja az energiatudatosságra nevelés. A felnövekvő generációk számára az óvodai és általános iskolai alapozás után a középiskolai természettudományos tantárgyak adnak erre lehetőséget. Az iskola, mint másodlagos szocializációs színtér, szerepe elengedhetetlen a környezet- és energiatudatos magatartás kialakításában. A tanulók számára fontos a figyelemfelkeltés és a folyamatos motiváció, amihez a tanárok szerepe elengedhetetlen. A tanárok az alapidokumentumok adta keretek mellett a tankönyvekre tudnak támaszkodni. Tisztában vagyunk azzal, hogy számos ismeretterjesztő anyag, saját tapasztalatok és egyre inkább a digitális világ vívmányai, az internetes tartalmak is eszközként használhatók a tanításban, mégis talán túlzás nélkül lehet azt mondani, hogy a legtöbb tanár a tankönyvekre épít órái megtartásában. Éppen ezért tartjuk nagyon fontosnak a tankönyvi tartalmak megismerését.

Vizsgálatunk célja 7-8-9-10. osztályos földrajz tankönyvek és munkafüzetek energiatudatossággal kapcsolatos tartalmainak elemzése volt, amely a „A helyzetfeltáró kutatás a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal – NKFIH, K 116595 projekt” keretében valósult meg. Azért emeltük ki a földrajz tankönyveket, mert véleményünk szerint ezen tantárgy bír a legintegratívabb tartalmakkal a természettudományos tantárgyak közül. Elkülönítettük az ismeretbővítést és a szemléletformálást segítő tartalmakat, feladatokat, illetve azt, hogy ezek kiemelve vagy kiemelés nélkül fordulnak-e elő a szövegben.

A megújuló energiaforrásokra vonatkozó tartalmak előfordulásának gyakorisága viszonylag nagy, azonban az előfordulás sok esetben csak felsorolásra korlátozódik, a szemléletformáláshoz önmagukban keveset tesznek hozzá. A tankönyvek tehát alapot adnak tartalmi szempontból, viszont az energiatudatosság kialakításához nagy hangsúlyt kellene fektetni a gyakorlati oldalról történő feldolgozásra is.